

РЕШЕНИЕ

№ 206

гр. Благоевград, 13.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ТРЕТИ ВЪЗЗИВЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на шести април през две
хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Петър Узунов

Членове: Вера Коева
Емилия Дончева

при участието на секретаря Катерина Пелтекова
като разгледа докладваното от Вера Коева Въззивно гражданско дело №
20231200500159 по описа за 2023 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по въззивна жалба с вх.№ 903432/05.12.2022г. на Главна Дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – МВР, представлявана от комисар А.Д. – ВПД директор, седалище и адрес на управление: гр.С., ул.П. *** против решение № 906934/21.11.2022г. на РС Благоевград по гр.д. № 3401/2019г. с пр. осн.чл.258 и сл. от ГПК, в частта, с която предявените искове са уважени.

Подадена е въззивна жалба с вх.№ 903470/09.12.2022г. и от Д. М. А., чрез пълномощник адв.Г. Ч. против решение № 906934/21.11.2022г. на РС Благоевград по гр.д. №3401/2019г. с пр. осн.чл.258 и сл. от ГПК, в частта, с която предявените искове са отхвърлени над уважения размер.

С атакувания акт предявените искове са уважени частично за търсените суми за извънреден труд и лихви за посочените периоди, ведно с разносните по делото, като в полза на работодателя са присъдени разносните по делото, съобразно уважената част.

Недоволни от атакувания акт са останалите и двете страни, като ищецът го оспорва в отхвърлителната част, а ответната по спора пред първата инстанция страна го оспорва в уважената част. Всяка от страните настоява за отмяна на решението, в частта, в която го обжалва, за което подробно се обосновават.

Не се правят искания за събиране и проверка на доказателства и от двамата жалбоподатели.

Във въззивната инстанция не са приети нови доказателства по реда на чл. 266 от ГПК.

След анализ поотделно и в съвкупност на приетите от първоинстанционния съд доказателства, решаващият състав прие за

установено от фактическа страна следното:

Не се спори между страните за следните факти: а именно, че ищецът е служител в Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението – Благоевград“ за процесния период и е полагал труд като „старши пожарникар“ в група ПГ и СД на РСПБЗН-Разлог и РСПБЗН -Благоевград към РДПБЗН-Благоевград. Този факт се установява и от представената от ответника кадрова справка за ищеца.

От приетата по делото Заповед № 81213-791/28.10.2014г. за определяне размерите на допълнителните възнаграждения за полагане на труд през нощта между 22:00 ч. и 06:00 ч., за полагане на труд на официални празници и за времето на разположение, условията и реда за тяхното изплащане на държавните служители в МВР, издадена от Министъра на вътрешните работи, се установява, че е предвидено, че за всеки отработен нощен час или част от него между 22:00 ч. и 6:00 ч. на държавните служители се изплаща допълнително възнаграждение за нощен труд в размер на 0.25 лв. Заповед №81213-791/28.10.2014г. е отменена със Заповед №81213-1429/23.11.2017г. на Министъра на вътрешните работи, в която също е предвидено, че за всеки отработен нощен час или част от него между 22:00 ч. и 06:00 ч. на държавните служители се изплаща допълнително възнаграждение за нощен труд в размер на 0.25 лв.

Не е спорен още и фактът, че за исковия период ищецът е работел на сменен режим по график при сумарно отчитане на отработеното време между 22,00 часа и 06,00 часа, времето на разположение и положения труд.

Относимите към служебното правоотношение Протоколи за отчитане на отработеното време между 22:00 часа и 06:00 часа за процесния период, са изследвани от вещото лице.

От изготвената и приета по делото съдебно-счетоводна експертиза /неоспорена от страните относно начина на изчисляване на труда, изчисленията и констатациите за положения труд и неговото остойностяване в съответствие с приложението или не на спорния коефициент/ се установява, че за процесния период ищецът е положил 190 броя нощни смени– 1516, 00 часа (превърнати в дневни часове – 1732, 79 часа). За положения нощен труд е получил допълнително заплащане от 0,25 лв. на час. Установява се, че ответникът не е извършвал приравняване на часовете нощен труд с коефициент 1,143 към дневен труд и не е заплащал допълнителни възнаграждения за извънреден труд по платежни бележки. Изяснява се, че положеният от ищеца нощен труд, преизчислен в часове с коефициент 1.143 и приравнен към дневен е 1732, 79 часа за процесния период. Разликата между отчетените заплатени часове и преизчислените такива е 216, 79 часа, които се явяват извънредни, тъй като ищецът за всеки отработен месец е отработил редовното си работно време, по което му са се заверявали трудовият стаж и трудовата книжка. Става ясно, че ищецът за горепосочения период е имал положен извънреден труд и труд в празнични дни, и по заповеди за мероприятия, които са били отчетени и заплатени от ответника по платежни бележки. Установява се от заключението, че сумата, която се получава от извършеното преизчисление на положения нощен труд в дневен с коефициент 1,143 за процесния период (16.12.2016г. - 16.12.2019г.) е в размер на 1515, 36 лв., като няма данни да е заплатена от ответника на ищеца.

При така установеното с обжалваното решение съдът е осъдил Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" МВР да заплати на Д. М. А. сумата от 1515, 36 лв., представляваща неизплатено допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода 16.12.2016г. – 16.12.2019г., получен в резултат на преизчисляване на положения нощен труд с коефициент 1.143 и превръщането му в дневен, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 16.12.2019г. до окончателното погасяване на вземането, като над

уважения размер до предявения от 5001,00 лв. искът е отхвърлен, като неоснователен.

С решението ищецът е осъден да заплати на ответника сумата от 69, 70 лв., представляваща направени разноски, съобразно отхвърлената част от предявения иск, а ответникът е осъден да заплати на ищеца сумата от 166, 66 лв., представляваща държавна такса, дължима за производството по делото и разноски за изготвената съдебно-счетоводна експертиза.

Въз основа на изложените факти, Благоевградският окръжен съд приема, следните правни изводи :

Подадените въззивни жалби са постъпили в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК, от легитимираиа страни, срещу подлежащ на инстанционен контрол съдебен акт, поради което са процесуално допустими.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси съдът е ограничен от посоченото в жалбата, с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните /т. 1 от ТР № 1 от 09.12.2013 г. по т. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС/.

При служебна проверка въззивният съд установи, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо, поради което следва да бъдат обсъдени доводите на жалбоподателите, изложени във въззивните им жалби, относно правилността му в оспорваните части на поддържаните в жалбите основания.

По същество на оспорванията:

Предявеният иск е с правно основание чл. 178, ал.1, т.3 във вр. с чл. 187, ал.5,6 и ал.9 от ЗМВР и по чл.86 ЗЗД. С нормата на чл.178, ал.1, т.3 ЗМВР законодателя изрично е предвидил към основното месечно възнаграждение на държавните служители да се изплащат допълнително възнаграждение и за извънреден труд.

Според доктрината и константната съдебна практика извънреден труд е полагания от работника или служителя по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя извън установеното му работно време. Основателността на претенцията за извънреден труд предполага установяването на възлагане от работодателя изпълнение на служебни задължения извън уговореното време или мълчаливо допускане полагането на труд от служителя извън договореното работно време, от една страна и от друга - ефективното престиране на работната сила съгласно работодателските нареждания извън установеното работно време по правоотношението. От материалите по делото се установи по категоричен начин, че между страните е съществувало служебно правоотношение, по силата на което през процесния период въззиваемия е работил със статут на държавен служител по см. на чл.142, ал.1, т.1 ЗМВР. По тези въпроси не се спори, както и че наред с дневните е полагал поддържаните часове нощен труд при описаното работно време. По силата на императивната норма на чл.187, ал.1 ЗМВР обаче, нормалната продължителност на работното време е „8 часа дневно“, независимо от частта на денонощието. Следователно, с цитираната норма се установява по-голяма продължителност на работното време за нощен труд на служителите на МВР, в сравнение с тази на работниците и служителите по трудово правоотношение.

Освен това, по арг. на чл.187, ал.3 ЗМВР работното му време се изчислява сумарно на тримесечие. При тази система установената продължителност на работното време се спазва средно за определен по-продължителен от деня и седмицата календарен период, като продължителността на отработеното в отделни дни може да надвишава

нормалната, а в други да е по-малка. Служителя обаче получава уговореното си възнаграждение за всеки отделен месец и само при превишаване нормата работно време за въведения период на сумарно изчисляване работното време, отчетено в края на периода, ще е налице извънреден труд, за което също му се следва възнаграждение. Извънредния труд се овъзмездява съгласно уговорената система на заплащане - според времетраенето или изработеното.

Въпреки принципа за разпределение на доказателствената тежест, задължаваща всяка страна да установи изгодните за нея факти, въззивника не е провел изискуемото се пълно и главно доказване на завишената месечна продължителност на работното време. Напротив, събрания доказателствен материал опровергава твърденията му за полаган извънреден труд за посочения период. Според данните по делото през последния ищеца е работил на смени съгласно месечните графици (вж. експертизата, а също и твърденията в исковата молба), което изключва въобще извода за полаган труд извън договореното работно време. Не се твърдят, а и не се установи наличието на разпореждания на работодателя към въззивника за ефективно престигане на труд извън установеното работно време. Отсъствието изобщо на данни за извънреден труд изключва и хипотезата на мълчаливо им допускане от работодателя. След като в случая не се доказва в края на въведения период на сумарно изчисляване да е налице превишаване нормата за работно време, то през процесния период липсва извънреден труд по см. на закона. В тази насока е и разбирането на ВКС (вж. Р14/27.03.12г по гр.д. №405/11г, 1УГО на ВКС и др.).

Експертизата не променя горните изводи, тъй като не държи сметка за разписаната в Наредба №8121з-776/29.07.16г на министъра на вътрешните работи методика за изчисляване на редовното работно време при сумарното му отчитане на тримесечие. Впредвид изрично предвидената в чл.142, ал.2 ЗМВР нарочна регламентация на статута на държавния служител по т.1 от ал.1 на цитираната норма в ЗМВР, настоящия състав намира именно последния и издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове за приложими в настоящия спор. По силата на чл.187, ал.9 ЗМВР министъра на вътрешните работи издава Наредба №8121з-776/29.07.16 г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в МВР. Тя обаче, не предвижда твърдяното преобразуване на отработения нощен труд в дневен при сумарното отчитане на работното време на държавните полицейски служители (за разлика от предишната Наредба №8121з407/11.08.14г на МВР[1] вж. чл.31, ал.2). Отсъствието на такава регламентация в приложимата за процесния период Наредба №8121з[1]776/29.07.16г не представлява непълнота по см. на чл.46, ал.2 ЗНА в нормативната уредба за отчитане на нощния труд. Това е така, именно заради законовата делегация на чл.187, ал.9 ЗМВР, в изпълнение на която министъра на вътрешните работи е изключил исканото от ищеца преобразуване на нощния труд, при определяне редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдых и почивките за държавните служители. Заради отсъствие на празнота е неприложим по аналогия чл.9, ал.1 от НСОПЗ, предвиждащ превръщането на отработените нощни часове в дневни при трудовите правоотношения (арг. чл.2 и §2 на ЗР на НСОПЗ), не и при служебните, за които по вече изложените съображения са предвидени специални правила. В този смисъл е константната съдебна практика (вж. ТР №1/15.03.23г по т.д. №1/20г на ОСГКВКС).

В случая липсват и предпоставките за субсидиарното приложение нормите на КТ досежно изчисляването и заплащането на извънредния труд,

което по начало е възможно само ако е предвидено в приложимия закон. Такива разпоредби в ЗМВР и издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове липсват. Нормата на чл.188, ал.2 ЗМВР не подкрепя ищцовата теза, тъй като специалната закрила в КТ, към която препраща полагащите нощен труд държавни служители от МВР, не касае заплащането на нощния труд. Поради това и не е налице колизия между чл.188, ал.2 ЗМВР и приетите на осн.чл.179, ал.2 ЗМВР подзаконовни нормативни актове.

В контекста на изложеното иска за заплащане на извънреден труд не намира опора в закона. Неуважаването на главния иск обуславя неоснователността и на иска за мораторни лихви. Като не е съобразил горното РС е постановил атакувания акт в разрез с материалния и процесуален закон, което налага отмяната му в осъдителните части и вместо това отхвърляне на предявените искове.

Тези изводи не се променят от решението на СЕС от 24.02.22г по дело С-262/20г, според което чл.8 и чл.12,б.“а“ от Директива 2003/88/ЕО на ЕП и на съвета от 04.11.2003г, някои аспекти от организацията на работното време трябва да се тълкуват в смисъл, че не налагат приемането на национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работещи в публичния сектор като полицаи и пожарникари да е по кратка от предвидената за тях нормална продължителност на дневния труд, както и че във всички случаи в тяхна полза трябва да има други мерки за защита, под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, позволяващи компенсирането на особената тежест на нощния труд(вж.т.1 от цитираното решение на СЕС).

Решението на СЕС по т.2 също не е в състояние да обоснове ищцовата теза, понеже тълкува чл.20 и чл.31 от Хартата на основните права на ЕС в смисъл, че допускат възможността определената в законодателството на държавата-членка нормална продължителност на нощния труд от седем часа за работниците от частния сектор да не се прилага за работниците от публичния сектор, включително за полицаите и пожарникарите, ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий, т.е. е свързана с допустима от закона цел и е съразмерна на тази цел(т.80). Високата обществена значимост на полагащият труд от полицаите и пожарникарите и правомощията им за защитата на гражданите, противодействие на престъпността, защита на националната сигурност, опазване на обществения ред и пожарна безопасност и защита на населението, установени в ЗМВР, в случая безспорно обосновават съразмерност на законодателната уредба, предвиждаща полагането на 8-часов нощен труд.

Горните мотиви налагат отмяна на обжалваното решение в частта, с която предявените искове са уважени и постановяване на ново по същество, с което исковете на Д. М. А. срещу Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – МВР следва да се отхвърлят изцяло, като неоснователни.

По изложените аргументи – подадената от жалбоподателя Д. М. А., чрез пълномощник адв.Г. Ч. въззивна жалба с вх.№ 903470/09.12.2022г. против решение № 90634/21.11.2022г. на РС Благоевград по гр.д. №3401/2019г. с пр. осн.чл.258 и сл. от ГПК, в частта, с която предявените искове са отхвърлени над уважения размер, е неоснователна.

По разностите:

С оглед изхода на спора на основание чл. 78, ал. 1 вр. с ал.3 ГПК, на жалбоподателя ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“ – МВР се следват направените разноси пред двете инстанции, които възлизат в размер общо от 230,30 лв., от тях 30,30 лв. за държавна такса за въззивната жалба и по 100 лв. за юрисконсултско възнаграждение за всяка съдебна инстанция,

определено съгласно чл. 78, ал. 8 от ГПК във вр. с чл. 37 ЗПрП във вр. с чл. 23, т. 1 от Наредбата за заплащане на правната помощ, доколкото се касае до иск по трудов спор с определен материален интерес. Съдът съобрази, че производствата по трудови дела за работниците и служителите съгл. чл. 359 КТ са безплатни, което обаче не се отнася при неблагоприятен за тях изход до дължимите разноси, направени от насрещната страна.

Водим от изложеното и на основание чл. 271, ал. 1 ГПК, чл. 178, ал.1, т. 3 вр. чл. 187, ал. 5 ЗМВР, Благоевградският окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 906934/21.11.2022г., постановено по гр.д. №3401/2019 година по описа на РС Благоевград, в осъдителните части и вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ като **НЕОСНОВАТЕЛЕН** предявеният от Д. М. А., с ЕГН ***** против Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" МВР , с адрес: *** гр.С., ж.к. И., ул. „П.“ *, ЕИК 129010164 иск за заплащане на сумата от 1515, 36 лв. /хиляда петстотин и петнадесет лева и тридесет и шест стотинки/, представляваща неизплатено допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода 16.12.2016г. – 16.12.2019г., получен в резултат на преизчисляване на положения нощен труд с коефициент 1.143 и превръщането му в дневен, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 16.12.2019г. до окончателното погасяване на вземането.

ОСЪЖДА Д. М. А., с ЕГН ***** да заплати на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" МВР , с адрес: *** гр.С., ж.к. И., ул. „П.“ *, ЕИК 129010164 сумата в общ размер от 230,30 /двеста и тридесет лева и тридесет стотинки/ лв., представляваща разноси за двете съдебни инстанции - за юрисконсултско възнаграждение и държавна такса за въззивното обжалване.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 906934/21.11.2022г., постановено по гр.д. № 3401/2019 година по описа на РС Благоевград, в останалата обжалвана част.

Решението подлежи на обжалване от страните с касационна жалба в едномесечен срок от получаване на препис пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____